

Uzasadnienie

Ze względu na konieczność implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210), w ustawie z 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej, zwanej dalej „ustawą”, wprowadzono przepisy ,na podstawie których powołany został centralny rejestr oszczędności energii finalnej.

Dyrektywa 2018/2002/UE w art. 7 zobowiązuje państwa członkowskie UE do osiągnięcia w latach 2021-2030 łącznych oszczędności zużycia energii finalnej, równoważnych corocznym nowym oszczędnościom w wysokości 0,8% średniorocznego zużycia energii finalnej z lat 2016-2018. Wyznaczony ogólny cel oszczędności energii dla Unii Europejskiej w wysokości 32,5 % w stosunku do scenariusza referencyjnego (PRIMES 2007) przekłada się na maksymalne możliwe zużycie energii pierwotnej wynoszące 1 273 Mtoe oraz finalnej 956 Mtoe w roku 2030 w całej UE. Krajowe cele na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, deklarowane przez poszczególne kraje członkowskiej mogą być zdefiniowane docelowo na określonym poziomie zużycia energii pierwotnej lub finalnej, przy czym w Krajowym planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, zadeklarowano osiągnięcie oszczędności energii pierwotnej do 2030 r. na poziomie 23% w odniesieniu do prognozy PRIMES 2007, co przekłada się na oszczędność energii pierwotnej rzędu 27 Mtoe. Ponadto wskazano, że nie jest możliwe obniżenie całkowitego wolumenu oszczędności poprzez wyłączenie zużycia energii w sektorze transportu, przy czym nałożony dyrektywą obowiązek może być osiągnięty zarówno poprzez właściwy system służący poprawie efektywności energetycznej, jak również przez środki alternatywne, spełniające określone wymogi.

W polskim prawie obowiązywał dotychczas system certyfikatów efektywności energetycznej, zaś inne narzędzia alternatywne osiągnięcia postępu w efektywności użytkowania energii nie były stosowane. Aby uniknąć zagrożenia w postaci nieosiągnięcia określonego poziomu oszczędności, dostosowano istniejące i wprowadzono nowe środki wzrostu efektywności energetycznej do realizacji celów w latach 2021-2030 z możliwością przedłużenia po tym okresie.

W związku z powyższym, w nowelizacji ustawy o efektywności energetycznej z 20 kwietnia 2021 r. pojawiły się przepisy powołujące centralny rejestr oszczędności energii finalnej prowadzony przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. W rejestrze gromadzone są dane dotyczące zrealizowanych projektów efektywności energetycznej za pomocą środków alternatywnych, w tym informacje na temat konkretnych

przedsięwzięć, sposobie uzyskiwania oszczędności oraz okresie ich uzyskiwania, a także wysokości średniorocznej i skumulowanej ilości oszczędności energii finalnej do 2030 r.

Rozporządzenie ma na celu, m.in. doprecyzowanie szczegółowego zakresu informacji dotyczących przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej zrealizowanych za pomocą środków alternatywnych, o których mowa w zakresie:

- 1) rodzaju przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej,
- 2) sposobie potwierdzenia ilości uzyskanych średniorocznych oszczędności energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego na rok.

Informacje dotyczące rodzajów przedsięwzięć doprecyzowano w załączniku do rozporządzenia. Załącznik zawiera wykaz rodzajów przedsięwzięć realizowanych w ramach środków alternatywnych, które stanowią listę dopuszczalnych, a nie wymaganych kategorii przedsięwzięć, ułatwiającą wybór odpowiedniej kategorii podczas wpisywania informacji do rejestru. Dlatego też lista przedsięwzięć jest szeroka i obejmuje wszystkie możliwe rodzaje przedsięwzięć realizowanych u odbiorców końcowych, w tym także działania edukacyjno-informacyjne polegające na takiej zmianie zachowań odbiorców końcowych energii, która prowadzi do uzyskania oszczędności energii.

W odniesieniu do sposobu potwierdzenia ilości uzyskanych średniorocznych oszczędności energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, przewidziano następujące opcje wyboru: za pomocą audytu efektywności energetycznej, audytu energetycznego lub remontowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków oraz potwierdzenie w postaci umowy lub innego dokumentu zawierającego informację na temat łącznej ilości energii finalnej zaoszczędzonej w ramach realizacji danego programu lub instrumentu.

Należy podkreślić, że wykorzystanie sposobu potwierdzania uzyskanych oszczędności za pomocą audytów stanowiłoby niepotrzebne zawężenie do dwóch kategorii przedsięwzięć. Dopuszczenie innych metod potwierdzenia oszczędności, w tym m. in. poprzez przedstawienie w dokumentacji poziomu uzyskanych oszczędności energii np. przy wykorzystaniu wartości referencyjnych, które będą określane jako standardowe wartości oszczędności energii finalnej dla poszczególnych przedsięwzięć, w znacznym stopniu może ułatwić określanie uzyskanych oszczędności, a co za tym idzie, również usprawnić sposób ich weryfikacji. Zakłada się bowiem, że możliwość zliczania uzyskanych oszczędności docelowo będzie obejmowała szerszy katalog przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, co za tym idzie elastyczne podejście w zakresie potwierdzania tych oszczędności jest w pełni zasadne.

W związku z powyższym w rozporządzeniu przewidziano także potwierdzenie oszczędności energii w celu umożliwienia agregowania informacji na temat uzyskanych oszczędności energii wynikających z projektów realizowanych w ramach programów w zakresie polityki spójności. Sposób potwierdzenia w tym przypadku będzie wynikał z zasad realizacji danego programu lub instrumentu. Szczegółowe rozwinięcie tych zasad w treści rozporządzenia nie byłoby zgodne z intencją ustawodawcy, który dopuszcza szeroki i elastyczny sposób obliczania oszczędności energii w ramach środków alternatywnych pod warunkiem zgodności z prawem UE. Zaproponowane opcje wyboru uwzględniają fakt, że okresie funkcjonowania rejestru mogą być rozwijane różne metodologie potwierdzania oszczędności energii w ramach poszczególnych środków alternatywnych.

Określone w rozporządzeniu możliwe sposoby potwierdzania oszczędności energii powinny umożliwić podmiotom wprowadzającym informacje do rejestru na wskazanie właściwego sposobu w tym zakresie, dzięki czemu będzie można skutecznie monitorować poziom osiągniętych oszczędności.

Dla właściwego i zgodnego z prawem funkcjonowania rejestru niezbędne jest precyzyjne określenie, w jaki sposób osoby upoważnione uzyskają dostęp do systemu obsługującego rejestr. Przewidziano, że uzyskanie takiego dostępu wymaga użycia profilu zaufanego lub innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1173 i 2320) w celu uwierzytelnienia osoby, która zabiega o uzyskanie dostępu do systemu.

Należy zauważyć, że uwierzytelnienie w systemie CROEF będzie odbywać się przy wykorzystaniu węzła krajowego przy tym numer PESEL, nie będzie utrwalany ani gromadzony we wspomnianym w ustawie wykazie będącym częścią rejestru CROEF. Planowane rozwiązanie techniczne w CROEF na poziomie logowania przez login.gov.pl gwarantować będzie anonimizację nr PESEL poprzez mechanizm tzw. Funkcji skrótu (hashowanie). Przy ponownym logowaniu do systemu CROEF za pomocą login.gov.pl porównywane będą jedynie hashe i na tej podstawie będzie ustalane czy osoba jest już użytkownikiem systemu.

Projektowane przepisy nie naruszają zasad określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, w tym zasady określonej w art. 5 ust. 1 lit. c ww. rozporządzenia, która stanowi, że dane osobowe muszą być adekwatne,

stosowne oraz ograniczone do tego co niezbędne do celów, w których są przetwarzane – tzw. zasada „minimalizacji” danych.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., co związane jest z tym, że nowelizacja ustawy o efektywności energetycznej z 20 kwietnia 2021 r. przewiduje dłuższy czas na wejście w życie przepisów dotyczących centralnego rejestru oszczędności energii. Konieczność zaprojektowania oraz wdrożenia systemu w celu sprawnego działania tego rejestru uzasadnia wydłużone *vacatio legis*.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.